

ที่ สม ๐๐๐๑/ ๑๖๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔๒๒ ถ. พญาไท เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๑๓๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความมาก ที่ สม ๐๐๐๑/๕๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เนื่องจากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดปัจจุบันจะครบวาระและพ้นจากการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงต้องดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่แทนชุดเดิม ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกระบวนการสรรหาและการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๘ นั้น กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วยบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งในส่วนราชการภาครัฐ และผู้แทนภาคประชาชน รวมทั้งผู้แทนฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ร่วมเป็นกรรมการสรรหาด้วย

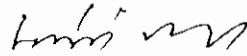
แต่เนื่องจากมีปัญหาว่าในปัจจุบันจะถือว่าพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับการทาบทามให้เป็นผู้แทนเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเพียงห้าคนนั้นจะมีอยู่จริง และจะดำเนินการได้เพียงใดหรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้หารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา อยู่แล้ว ส่วนการที่มีผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกอยู่ในสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร อยู่หรือไม่ เพื่อทำหน้าที่เลือกกันเองให้เหลือห้าคน ตามมาตรา ๘ นั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง และเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องนี้ในภายหลัง คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า มีบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ก็สมควรที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะได้เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อมิให้เกิดปัญหาโต้แย้ง และเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ เพื่อจะได้มีการดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการต่อไป ได้ด้วยความเรียบร้อย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงขอเสนอการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ในลักษณะทำนองเดียวกันกับที่มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือในเรื่องนี้ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โทร ๐ ๒๒๑๕ ๒๕๖๑

โทรสาร ๐ ๒๒๑๕ ๒๕๔๐ ต่อ ๔๐๓๑

ความมาก

ที่ สม ๐๐๐๑/ ๙๔๕

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔๒๒ ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง การแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

พร้อมคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย จำนวน ๑๒๐ ชุด

เนื่องจากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดปัจจุบันจะครบวาระและพ้นจากการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงต้องดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่แทนชุดเดิม ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

กระบวนการสรรหาและการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๘ นั้น กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วยบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งในส่วนราชการภาครัฐ และผู้แทนภาคประชาชน รวมทั้งผู้แทนฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ร่วมเป็นกรรมการสรรหาด้วย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสงสัยว่า โดยข้อเท็จจริงขณะนี้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับการทาบทามให้เป็นผู้แทนเพื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเพียงห้าคนนั้น จะมีอยู่จริงและจะดำเนินการได้เพียงใดหรือไม่ จึงได้หารือเรื่องนี้ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือที่ สม ๐๐๐๑/๑๕๓๓.๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙

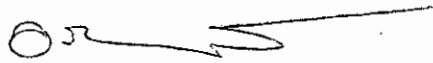
บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่าตาม มาตรา ๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา อยู่แล้ว ส่วนการที่มีผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกอยู่ในสภาซึ่งทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎรอยู่หรือไม่ เพื่อทำหน้าที่เลือกกันเองให้เหลือห้าคน ตามมาตรา ๘ นั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง ซึ่งสำนักงานฯ เห็นว่าหากจะต้องดำเนินการดังกล่าว อาจจะเป็นช่องทางนำไปสู่ปัญหาข้อโต้แย้งในภายหลังได้ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า หากสำนักงานฯ เห็นว่ามีบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัติฯ เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่สมควรที่สำนักงานฯ จะได้เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว

/สำนักงาน...

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อมิให้เกิดปัญหาโต้แย้งและเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ เพื่อสำนักงานฯ จะได้ปฏิบัติการสรรหาและเลือกกรรมการต่อไปได้ด้วยความเรียบร้อย สำนักงานฯ จึงขอเสนอการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ในลักษณะทำนองเดียวกันกับที่มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้นำความกราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอรินญา สุตรสุนธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักบริหารกลาง

โทร. / โทรสาร ๐-๒๒๑๙-๒๙๗๗

.....ร่าง
.....พิมพ์
.....ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
เกี่ยวกับการสรรหาและการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในส่วนของคณะกรรมการสรรหา

เหตุผล

โดยที่การสรรหาและการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งภาคราชการระดับสูงจาก ฝ่ายศาล อัยการ ทนายความ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา กับผู้แทนภาคเอกชนฝ่ายองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ผู้แทนฝ่ายนิติบัญญัติและผู้แทนจากฝ่ายสื่อสารมวลชน ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด เพื่อทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่เหมาะสมเสนอให้วุฒิสภานเลือกเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ในบางกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจมีกรรมการตามจำนวนและระยะเวลาดังกล่าวได้ หากจะชะลอการดำเนินการสรรหา คณะกรรมการสรรหาให้ครบถ้วน จะกระทบต่อกระบวนการบริหารงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสรรหาให้มีความยืดหยุ่น โดยกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวเท่าที่มีอยู่จริงในขณะนั้นทำการสรรหาและเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องตามข้อเท็จจริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธาน
ศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด นายกฤษฎา นายความ อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่
เป็นนิติบุคคลแห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิทธิ
มนุษยชนตามมาตรา ๒๔ แห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสิบคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุก
พรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทน
สื่อมวลชนในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเลือกกันเองกิจการละ
หนึ่งคนรวมเป็นสามคน และเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นเลขานุการ และ
ให้คณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นกรรมการ
ตามมาตรา ๕ จำนวนยี่สิบสองคน โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชายเสนอต่อ

ประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้นรวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้เหมาะสมกับการเป็นกรรมการและมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ ทั้งนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

๔- ในกรณีที่ไม่มีกรรมการ ในตำแหน่งใดตาม (๑) หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด และมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาตามลำดับเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ แต่ถ้าไม่มีผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการหรือมีผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ไม่ครบสิบเอ็ดคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง และในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ถ้ามีผู้ได้คะแนนเสียงเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินสิบเอ็ดคน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้รับเลือกเป็นกรรมการ หรือได้รับเลือกเป็นกรรมการ ไม่ครบสิบเอ็ดคน ให้คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลตาม (๑) เพื่อเสนอวุฒิสภาลงมติเลือกใหม่

ให้ผู้ได้รับเลือกตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ และให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่”

ได้ทว. ลม

๗ เดือน ๒๐๒๓